

DECIZIE

19 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Stângaci Galina
împotriva Direcției de Poliție municipiul Chișinău și Casei Naționale de Asigurări
Sociale cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului și obligarea emiterii actului
solicitat,

împotriva încheierii din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care
cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului depusă de Casa
Națională de Asigurări Sociale a fost respinsă, iar apelul declarat împotriva hotărârii
din 02 august 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost considerat
inadmisibil, ca fiind depus după expirarea termenului legal de declarare,

c o n s t a t ă :

La 16 ianuarie 2019, Stângaci Galina s-a adresat cu acțiune în contencios
administrativ, concretizată ulterior, împotriva Direcției de Poliție mun. Chișinău și a
Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recunoașterea ilegalității refuzului
nr.20573 din 19 decembrie 2018 a Direcției de Poliție mun. Chișinău și de a-i stabili,
calcula și achita indemnizația pentru îngrijirea fiului XXX până la vârsta de 3 ani și a
refuzului nr. 3726/S-44-2019 din 23 mai 2019 a Casei Naționale de Asigurări Sociale
cu obligarea emiterii actului privind stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației
pentru concediul parțial plătit de îngrijire a copilului, începând cu data de 02 august
2019 până la vârsta de 3 ani, în mărime de 30 % din venitul mediu lunar al soțului
realizat în ultimele 12 luni.

Prin hotărârea din 02 august 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost
admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Stângaci Galina împotriva Direcției
de Poliție mun. Chișinău și a Casei Naționale de Asigurări Sociale.

La data de 23 septembrie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat
apel împotriva hotărârii din 02 august 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,
solicitând repunerea în termen a cererii de apel, casarea hotărârii cu emiterea unei noi
soluții de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, iar apelul declarat împotriva hotărârii din 02 august 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, a fost considerat inadmisibil, ca fiind depus după expirarea termenului legal de declarare.

La 14 ianuarie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs, solicitând casarea încheierii din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

În motivarea recursului s-a invocat că la emiterea încheierii instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și că a fost în imposibilitate, din motive independente de voința sa, să facă cunoștință cu hotărârea contestată până la data de 18 septembrie 2019.

A menționat recurentul că dispozitivul hotărârii din 02 august 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, a fost transmis către CNAS abia la data de 18 septembrie 2019, fapt confirmat prin ștampila de intrare de pe scrisoarea de însoțire. Astfel, instanța de fond avea obligația să remită dispozitivul hotărârii în adresa pârâtului care a absentat la pronunțare cel târziu în interiorul termenului de depunere a apelului.

A specificat recurentul că la data de 23 iulie 2019 instanța de fond a emis încheiere privind respingerea demersului CNAS de inadmisibilitate. Cu încheierea menționată CNAS a făcut cunoștință la data de 07 august 2019, când deja exista și hotărârea instanței astfel, nu avea cum să cunoască despre existența hotărârii emise.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în conformitate cu art. 257 alin. (1), prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Prin prisma art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 20 noiembrie 2019, care a fost recepționată de către recurent la data de 30 decembrie 2019 (conform avizului de recepție (f.d. 142). Astfel, recursul din 14 ianuarie 2020 este depus cu respectarea termenului prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Din conținutul recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, rezultă că recurentul nu este de acord cu încheierea din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termenul de declarare a apelului, iar apelul declarat împotriva hotărârii din 02 august 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost considerat inadmisibil, ca fiind depus după expirarea termenului legal de declarare.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. d) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

Conform prevederilor art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Prin prisma normei enunțate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat public la 02 august 2019 (f.d.78).

Concomitent, din materialele dosarului instanța de recurs reține că cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii primei instanțe a fost înregistrată în cancelaria Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani la 23 septembrie 2019 (f.d.83).

În acest context, instanța de recurs relevă că conform art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Totodată, conform art. 111 alin. (3) din același cod, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Prin urmare, în cauza dată termenul de declarare a apelului a început a curge la 03 august 2019, ziua imediat următoare datei emiterii dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 02 septembrie 2019. Cu toate acestea, apelul a fost depus la 23 septembrie 2019, fapt ce denotă depunerea apelului după expirarea termenului legal, nefiind confirmată temeinicia unei asemenea întârzieri prin careva probe.

Cu referire la argumentele recurentului precum că din motive independente de voința sa a fost în imposibilitate să facă cunoștință cu hotărârea instanței de fond și că dispozitivul hotărârii din 02 august 2019 a fost transmis Casei Naționale de Asigurări Sociale abia la data de 18 septembrie 2019, instanța de recurs le consideră neîntemeiate, deoarece, ultimul a cunoscut despre examinarea litigiului dat, fiind legal citat despre data, ora și locul ședințelor de judecată stabilite anterior.

Respectiv, motivul invocat de către Casa Națională de Asigurări Sociale privind imposibilitatea depunerii apelului în termen din motiv că la materialele cauzei nu există nici o dovadă despre notificarea recurentului cu privire la emiterea hotărârii din 02 august 2019, nu constituie temei de repunere în termen. Or, recurentul a cunoscut despre modul de derulare a procesului în instanța de fond și deci a fost obligat la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să intereseze de soarta dosarului despre care cunoștea cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea sa și să respecte termenele prevăzute de lege, adică urma să întreprindă toate măsurile necesare de protejare a drepturilor sale, inclusiv prin acțiuni concludente de informare în privința modului de derulare a procesului prin care să demonstreze păstrarea interesului față de caz și imposibilitatea de a se familiariza cu hotărârea adoptată într-un asemenea mod, pentru a dispune de posibilitatea contestării hotărârii în termen.

La fel, nu poate fi reținut ca temei de repunere în termen a apelului nici argumentul recursului precum că la data de 23 iulie 2019 instanța de fond a emis încheierea privind respingerea demersului CNAS cu privire la inadmisibilitatea acțiunii și cu încheierea menționată CNAS a făcut cunoștință la data de 07 august 2019, atunci când, deja, exista și hotărârea instanței de fond, astfel, recurentul nu avea de unde să cunoască despre existența hotărârii emise.

Aici, completul relevă că recurentul la data de 23 mai 2019 a înaintat demers de inadmisibilitate a acțiunii, ceea ce confirmă faptul că a cunoscut despre examinarea cauzei și urma să manifeste diligență și să intereseze de soarta dosarului despre care cunoștea cu certitudine că se află pe rolul instanței de judecată.

Mai mult, conform art. 206 alin. (5) Cod de procedură civilă, la solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

Aici se va menționa că însuși reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale a solicitat la 02 aprilie 2019 amânarea examinării cauzei, din motiv că este delegat la seminar (f.d. 40), iar prima instanță în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție, în cadrul ședinței de judecată din data de 03 aprilie 2019 a admis demersul respectiv și a dispus amânarea judecării cauzei pentru 07 mai 2019, dată când reprezentantul recurentului nu s-a prezentat, ceea ce se confirmă prin procesele-verbale anexate la dosar (f.d.75-77a).

Casa Națională de Asigurări Sociale a cunoscut despre existența și examinarea prezentului litigiu, prin urmare, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a se interesa despre desfășurarea litigiului și de a proteja drepturile sale de acces la instanță fapt, însă, ignorat de acesta, ce a generat omiterea termenului de declarare a apelului.

Astfel, Casa Națională de Asigurări Sociale, prin lege era obligată să respecte termenul de contestare cu apel de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, condiție ce nu se atestă în prezenta speță.

Alte circumstanțe în motivarea repunerii în termen a apelului nu au fost invocate.

De altfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că în cazul acceptării unui apel tardiv se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, ceea ce este inadmisibil.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă, că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei), în care înalta Curte a arătat, că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se menține încheierea din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Stângaci Galina împotriva Direcției de Poliție municipiul Chișinău și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului și obligarea emiterii actului solicitat.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh